

Der skal være plads til forskellige typer af almen praksis-klinikker

September 2019

Hovedbudskaber

- Solopraksis har i gennemsnit flere patienter pr. læge end andre praksistyper. Solopraksis har 1.753 patienter pr. læge, mens kompagniskabspraksis har 1.614 patienter pr. læge, og delepraksis har 1.712.
- En reduktion i antallet af solopraksis vil dermed umiddelbart forværre manglen på praktiserende læger.
- Praktiserende læger i solopraksis har i gennemsnit mere personale ansat pr. læge end praktiserende læger i kompagniskabspraksis og delepraksis. Der er således ingen modsætning mellem solopraksis og det, at lægen uddelegerer flere opgaver til fx sygeplejersker – tværtimod vil en reduktion i antallet af solopraksis umiddelbart føre til et fald i antallet af ansatte pr. læge i almen praksis.
- 70 pct. af solopraksis har lukket for tilgang mod 78 pct. af delepraksis og kun 58 pct. af kompagniskabspraksis.
- Der er en meget høj og ensartet patienttilfredshed med alle praksistyper, både delepraksis, solopraksis og kompagniskabspraksis.

Baggrund

I juni 2018 fremlagde den daværende regering en plan for almen praksis med udspillet "En læge tæt på dig", hvori der blev opstillet en række mål for almen praksis.

Et af disse mål var, at der skulle være en større andel af flermandspraksis i fremtiden. Konkret skulle mindst 70 pct. af landets praksis være flermandspraksis i 2020. I 2025 skulle de udgøre mindst 80 pct. og i 2030 mindst 90 pct.

Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8477
E-mail: plo@DADL.DK
www.plo.dk

Udspillet opgjorde andelen af solopraksis i 2018 til 48,7 pct. Men dette tal mener PLO er misvisende. For næsten halvdelen af solopraksis indgår allerede i faglige fællesskaber med andre læger, idet de er organiseret som såkaldte samarbejdspraksis, og samarbejder heri næsten på lige fod med læger organiseret i kompagniskabspraksis. Ser man alene på andelen af "rene" solopraksis, udgjorde de i 2018 blot ca. 25 pct. af alle praksis (se PLO Analyse fra november 2018¹).

PLO mener ikke, det er et mål i sig selv, at andelen af solopraksis bliver reduceret. Det er en styrke ved dansk almen praksis, at der findes forskellige typer af klinikker, som patienterne kan vælge imellem. Det afgørende er ikke organisationen, men at kvaliteten og brugertilfredsheden er i orden.

Ensartet brugertilfredshed på tværs af praksistyper

Der er umiddelbart tre former for praksistyper, som en læge kan vælge at nedsætte sig i: solopraksis, kompagniskabspraksis og delepraksis.

Ser man på den samlede tilfredshed i de tre praksistyper, så er der en meget høj og ensartet tilfredshed for alle praksistyperne. Der er således ikke forskel på tilfredsheden hos de patienter, der har en praksis med kun én læge, til de patienter, der har valgt en praksis med flere læger.

Patienttilfredshed kan således ikke bruges som argument for et ønske om at reducere antallet af solopraksis. Tværtimod må man formode, at det, at patienterne har mulighed for at

Solopraksis

En solopraksis er en praksis, der drives af én læge eller ét alment lægeselskab uden fællesskab med andre læger om patienter og økonomi.

Samarbejdspraksis

En samarbejdspraksis er en praksis, der har faglige fællesskaber med andre læger. Ofte har samarbejdspraksis valgt at adskille de involverede lægers økonomi, men deler eksempelvis lokaler, it-udstyr eller medarbejdere.

Kompagniskabspraksis

En kompagniskabspraksis er en praksis, der drives af to eller flere læger og/eller almene lægeselskaber, der har fælles patientkreds, økonomi, lokaler og personale.

Delepraksis

En delepraksis er et kompagniskab, hvor der er flere læger, end der er lægekapaciteter.

Karakteristika ved praksistyper

	Tilfredshed	Personale pr. læge	Patienter pr. læge	Lukket for tilgang
Solopraksis	 96%	 1,9	 1.753	 70%
Kompagniskabspraksis	 95%	 1,6	 1.614	 58%
Delepraksis	 96%	 1,6	 1.712	 78%

¹ <https://www.laeger.dk/sites/default/files/ploanalysemanagesolopraksisersamarbejdspraksis.pdf>

vælge lige netop den praksistype, der matcher dem som patient, medvirker til en høj tilfredshed hos patienterne.

Flest ansatte og flest patienter pr. læge i solo praksis

Et andet mål fra udspillet "En læge tæt på dig" er, at der skal ske en stigning i antallet af ansatte i almen praksis. Men hvis man kigger på antallet af ansatte i de forskellige praksistyper², finder man ikke noget belæg for ønsket om at reducere antallet af solo praksis. Tværtimod har solo praksis i gennemsnit 1,9 personale pr. læge, mens kompagniskabspraksis har 1,6 personale pr. læge. Der foreligger ikke tal for antallet af personale i delepraksis. En reduktion i antallet af solo praksis vil derfor alt andet lige medføre et fald i antallet af ansatte pr. læge i almen praksis.

Der er som bekendt mangel på praktiserende læger, og derfor er det også relevant at se på, hvor mange patienter der er pr. læge i hhv. solo praksis, kompagniskabspraksis og delepraksis. Her viser det sig, at det ud af de tre praksistyper er solo praksis, der har det højeste antal patienter pr. læge med 1.753 patienter. Det viser tal fra april 2019, som PLO har trukket. Derefter kommer delepraksis og til sidst kompagniskabspraksis med hhv. 1.712 og 1.614 patienter.

En solo praksis tager altså flere patienter end en praksis med mere end én læge, og en reduktion af antallet af solo praksis vil således forværre lægemanglen i almen praksis, i hvert fald på den korte bane.

Lukket for tilgang

Når en praktiserende læge har over 1600 patienter, kan lægen vælge at have lukket for tilgang. Den praksistype, der har den største andel af praksis med lukket for tilgang, er delepraksis med 78 pct., viser tal fra maj 2019. Næsthøjest er andelen i solo praksis, hvor 70 pct. har lukket for tilgang. Den mindste andel ses i kompagniskabspraksis, hvor blot 58 pct. har lukket for tilgang.

Denne forskel hænger formentlig sammen med, at solo praksis, som det er fremgået, har et højere antal patienter pr. læge end kompagniskabspraksis.

Mangfoldighed er en styrke

De forskellige karakteristika betyder, at de enkelte praksistyper har forskellige fordele og ulemper. For alle praksistyper er der en høj tilfredshed, mens solo praksis har flere patienter pr. læge, og derfor kan det måske være vanskeligere at komme til at få en tid. Samtidig er det lettere at finde en kompagniskabspraksis, der har åbent for nye patienter.

Til gengæld bidrager solo praksis i kraft af det højere patientantal til, at lægemanglen bliver reduceret. Samtidig er der mere personale i solo praksis, og der er således ikke belæg for, at der skulle være en modsætning mellem solo praksis og en større opgaveglidning.

---

² https://www.laeger.dk/sites/default/files/plo_analyse_ansatte_i_almen_praksis.pdf

Derfor er det svært umiddelbart at anbefale den ene praksisform frem for den anden. De enkelte typer er forskellige og kan hver især matche forskellige ønsker hos patienterne. PLO mener derfor ikke, der bør være en politisk målsætning, som i udspillet "En læge tæt på dig", om at reducere den ene type af klinikker frem for den anden til en bestemt andel af det samlede antal praksis.

Når det er sagt, så er der gennem de seneste årtier sket et markant fald i andelen af solo-praksis. Alt tyder på, at denne udvikling vil fortsætte, idet flere undersøgelser har vist, at unge og kommende speciallæger i almen medicin ønsker at arbejde i kompagniskabspraksis, fordi de lægger vægt på at have kolleger og mulighed for faglig sparring med kolleger.